

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1664/2024
12.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези члана 180. става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Радивојевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К 300/23 од 17.05.2024.године и Вишег суда у Јагодини Кж1 127/24 од 10.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 12.12.2024.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Радивојевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К 300/23 од 17.05.2024.године и Вишег суда у Јагодини Кж1 127/24 од 10.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини К 300/23 од 17.05.2024.године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези члана 180. става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године, коју ће издржати по правноснажности пресуде, када буде лишен слободе.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем, док је малолетна оштећена ББ, преко законских заступника родитеља ВВ и ГГ, упућена да имовинскоправни захтев оствари у парници.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1 127/24 од 10.10.2024. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног, преиначена је пресуда Основног суда у Јагодини К 300/23 од 17.05.2024.године, само у погледу

урачунавања времена проведеног у притвору у изречену казну, тако што је Виши суд у Јагодини, окривљеном АА, који је наведеном пресудом оглашен кривим због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези члана 180. става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајњу од две године, на основу члана 63. КЗ, у изречену казну урачунао време проведено у притвору по решењу Основног суда у Јагодини К 249/20 од 23.10.2020. године, почев од 23.10.2020. године до 06.11.2020. године, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Радивојевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, док из образложења произлази да захтев подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, позове Врховног јавног тужиоца на седницу већа и или преиначи побијане правноснажне пресуде или побијане правноснажне пресуде укине, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости нумерише битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, док из образложења произлази да захтев подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводима да се пресуде заснивају на незаконитом доказу, налазу и мишљењу судско – медицинског одбора Института за ментално здравље у Београду. С тим у вези истиче, да комисија вештака није била прописно састављена, јер лица која су радила вештачења нису стални судски вештаци, нити специјалисти за рад са децом, те налаз није потписан од руководиоца института. Поред тога, из списка предмета се утврђује да супротно одредби члана 121. став 1. ЗКП, орган поступка ОЈТ у Јагодини није упозорио руководиоца стручне установе на последице давања лажног налаза и мишљења, а како лица која су обавила вештачење нису на листи сталних судских вештака, налаз није валидан. Поред тога представник комисије вештака, приликом испитивања на главном претресу такође није положио заклетву. Имајући у виду наведено, овакав доказ је суд требало да издвоји из списка предмета, као незаконит доказ.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда, нису основани.

Одредбом члана 121. став 1. ЗКП прописано је да када је вештачење поверено стручној установи или државном органу, орган поступка ће руководиоца стручне установе или органа упозорити на последице давања лажног налаза и мишљења.

Према налажењу Врховног суда, како је то правилно оценио Виши суд у Јагодини, психијатријско – психолошко вештачење малолетне оштећене је поверено стручној установи Институту за ментално здравље и то комисији вештака, у складу са одредбом члана 114. ЗКП. Поред тога из списка предмета произлази да је на записнику о главном претресу дана 19.11.2021. године, приликом испитивања представника Комисије вештака Института за ментално здравље, вештака Александра Пеулића, исти упозорен у смислу члана 95. и 401. ЗКП да давање лажног налаза и мишљења представља кривично дело и да је дужан да потпуно и тачно изнесе свој налаз и мишљење, на који начин је првостепени суд у свему испоштовао законске одредбе које се односе на последице давања лажног налаза и мишљења.

Наводе садржане у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Радивојевић, истицао је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд – Виши суд у Јагодини је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у образложењу пресуде Кж1 127/24 од 10.10.2024. године је дао јасне и довољне разлоге за свој став (страна 3, четврти и пети став и страна 4 први, други и трећи став другостепене пресуде), које разлоге Врховни суд у свему прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на њих упућује.

Поред тога, приликом истицања битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, у образложењу захтева бранилац окривљеног истиче као незаконит доказ и записник о испитивању сведока – малолетне оштећене ББ, дат у тужилаштву, приликом чијег испитивања нису били испуњени сви услови да би наведен исказ био валидан јер испитивању малолетне оштећене нису присуствовале компетентне особе. Наведени исказ дат пред ОЈТ у Јагодини је суд прочитао у току поступка и на истом засновао своју одлуку.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда, нису основани.

Из списка предмета произлази да је сведок оштећена мал. ББ испитана пред ОЈТ у Јагодини КТ 558/20 од 05.11.2020. године, да су испитивању присуствовали поред заменика јавног тужиоца, мајка мал.оштећене као законски заступник ГГ, пуномоћник мал. оштећене, адв. Милован Стојановић, вештак неуропсихијатар др Горан Павловић и бранилац окривљеног. У даљем току поступка, на главном претресу дана 06.10.2020. године, суд је донео решење да се прочита исказ малолетне оштећене са записника од 05.11.2020. године, уз сагласност странака.

Одредбом члана 152. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица прописано је да када се води поступак за кривична дела учињена на штету малолетних лица, јавни тужилац, истражни судија и судије у већу ће се односити према оштећеном водећи рачуна о његовом узрасту, својствима личности, образовању и приликама у којима живи, посебно настојећи да се избегну могуће штетне последице поступка по његову личност и развој. Саслушање малолетних лица обавиће се уз помоћ психолога, педагога или другог стручног лица. Ставом 2. истог члана је прописано да ако се као сведок саслушава малолетно лице које је оштећено кривичним делом наведеним у члану 150. овог закона (између осталог и кривично дело из чл.182. и 180. КЗ), саслушање се може спровести највише два пута, а изузетно и више пута ако је то неопходно ради остварења сврхе кривичног поступка. Ставом 5. истог члана је прописано да када је малолетно лице саслушавано у случајевима из става 2.,3. и 4. овог члана, на главном претресу ће се увек прочитати записник о његовом исказу.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, по налажењу Врховног суда, правилно је поступио суд када је на главном претресу прочитао исказ малолетне оштећене ББ, у складу са интересима малолетног лица које се испитује као сведок, при чему је на записнику састављеном пред ОЈТ у Јагодини, поступљено у свему у смислу цитираних одредби и испитивање обављено у присуству неуропсихијатра, а испитивању је присуствовала и мајка као законски заступник малолетне оштећене. Поред тога, бранилац окривљеног који је присуствовао наведеној доказној радњи је могао постављати питања, па оваквим поступањем није доведено у питање ни право на одбрану окривљеног.

Према томе, испитивању малолетне оштећене присуствовала су сва лица која су овлашћена да присуствују таквом испитивању, а суд је проценио у складу са интересима и заштитом малолетног лица да њено поновно испитивање није неопходно ради остваривања сврхе кривичног поступка.

С обзиром на наведено, Врховни суд налази, да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом браниоца окривљеног АА.

Осталим наводима захтева бранилац окривљеног оспорава утврђено чињенично стање истичући да се пресуда заснива искључиво на исказу малолетне оштећене, те полемиче са чињеницама утврђеним из исказа малолетне оштећене ББ, њеним менталним капацитетима, нивоом интелигенције, личношћу мал.оштећене, те склоност да измишља чињенице. Поред тога бранилац оспорава наводе исказа сведока саслушаних у току поступка, у погледу околности догађаја, да ли је малолетна оштећана увек била под надзором или није, као и да ли је имала пратиоца, на који начин бранилац оспорава утврђено чињенично стање и оцену доказа утврђених од стране суда, односно истиче повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Бранилац окривљеног, поред тога, истиче да је суд био непрописно састављен, јер је прво судио судија појединац, док је у поновљеном поступку судило веће, на који начин истиче битну повреду одредбе кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП.

Међутим, како повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреда одредбе члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, то се Врховни суд у оцену ових навода није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић